

Mediji i informiranje

Sud Europske unije
PRIOPĆENJE ZA MEDIJE br. 146/16

U Luxembourg 21. prosinca 2016.

Presuda u predmetu C-104/16 P
Vijeće/Front populaire pour la libération de la saquia-el-hamra et du rio de oro (Front Polisario)

Sporazumi o pridruživanju i liberalizaciji sklopljeni između EU-a i Maroka ne primjenjuju se na Zapadnu Saharu

Sud je stoga ukinuo presudu Općeg suda koji je presudio u suprotnom smislu i odbacio tužbu za poništenje koju je podnio Front Polisario protiv odluke Vijeća o sklapanju sporazuma o liberalizaciji

Zapadna Sahara područje je na sjeverozapadu Afrike omeđeno Marokom na sjeveru, Alžirskom na sjeveroistoku, Mauritanijom na istoku i jugu te Atlantikom na zapadu. Trenutačno najveći dio Zapadne Sahare nadzire Maroko. Manji dio tog područja smješten na istoku nadzire Front Polisario, pokret čiji je cilj neovisnost Zapadne Sahare i čiji je legitimitet priznala Organizacija Ujedinjenih naroda.

Europska unija i Maroko sklopili su 2012. Sporazum o uzajamnoj liberalizaciji mjera za poljoprivredne proizvode, prerađene poljoprivredne proizvode, ribu i proizvode ribarstva (Sporazum o liberalizaciji). Taj sporazum, čije je područje teritorijalne primjene isto kao i ono Sporazuma o pridruživanju EU – Maroko¹, potvrdila je Europska unija Odlukom Vijeća².

Front Polisario zahtijevao je od Općeg suda Europske unije poništenje te odluke. Svojom presudom od 10. prosinca 2015.³ Opći sud poništio je tu odluku, nakon što je utvrdio, najprije, da se sporazumi o pridruživanju i liberalizaciji primjenjuju na „područje Kraljevine Maroka” i da taj izraz treba shvatiti, ako nije drukčije propisano, da obuhvaća Zapadnu Saharu. Nadalje, Opći sud ocijenio je da se, uzimajući u obzir primjenu tih sporazuma na Zapadnu Saharu, odluka Vijeća odnosi na Front Polisario i on je stoga ovlašten zahtijevati njezino poništenje. Konačno, Opći sud u bitnome je presudio da Vijeće prije sklapanja Sporazuma o liberalizaciji nije ispunilo svoju dužnost ispitivanja postoje li indicije o iskorištavanju prirodnih resursa područja Zapadne Sahare pod nadzorom Maroka koje bi se moglo provoditi na štetu njezina stanovništva ili kojim se može ugroziti njihova temeljna prava. Nezadovoljno tom presudom, Vijeće je od Suda tražilo njezino ukidanje.

U svojoj današnjoj presudi **Sud, koji je na zahtjev Vijeća o predmetu odlučivao u ubrzanom postupku**, prihvatio je žalbu i **ukinuo presudu Općeg suda**.

Sud je, naime, utvrdio da je, kako bi odredio teritorijalno područje primjene Sporazuma o liberalizaciji, čije odredbe nigdje ne spominju Zapadnu Saharu, Opći sud propustio uzeti u obzir sva pravila međunarodnog prava koja se primjenjuju na odnose između Unije i Maroka, kao što to propisuje Bečka konvencija iz 1969. o pravu međunarodnih ugovora⁴.

¹ Euro-mediterranski sporazum o uspostavi pridruživanja između Europskih zajednica i njihovih država članica, s jedne strane, te Kraljevine Maroka, s druge strane, potpisan je u Bruxellesu 26. veljače 1996. i odobren u ime navedenih Zajednica Odlukom Vijeća i Komisije 2000/204/EZ, EZUČ od 24. siječnja 2000. (SL 2000., L 70, str. 1.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 11., svezak 26., str. 3.).

² Odluka Vijeća 2012/497/EU od 8. ožujka 2012. o sklapanju Sporazuma u obliku razmjene pisama između Europske unije i Kraljevine Maroka o uzajamnoj liberalizaciji mjera za poljoprivredne proizvode, prerađene poljoprivredne proizvode, ribu i proizvode ribarstva, zamjeni protokola 1, 2 i 3 i njihovih priloga i izmjeni Euro-mediterranskog sporazuma o pridruživanju između Europskih zajednica i njihovih država članica, s jedne strane, i Kraljevine Maroka, s druge strane (SL 2012., L 241, str. 2.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 11., svezak 118., str. 249.).

³ Presuda Općeg suda od 10. prosinca 2015., *Front Polisario/Vijeće* (T-512/12)

⁴ Konvencija o pravu međunarodnih ugovora, potpisana u Beču (Austrija) 23. svibnja 1969. (Zbornik ugovora Ujedinjenih naroda, sv. 1155., str. 331.)

U tom pogledu, najprije ističe da, **uzimajući u obzir poseban i različit status koji je priznat području Zapadne Sahare u skladu s Poveljom Ujedinjenih naroda i načelom samoodređenja naroda, ne može se smatrati da pojam „područje Kraljevine Maroka”, koji definira područje teritorijalne primjene sporazuma o pridruživanju i liberalizaciji, obuhvaća Zapadnu Saharu i stoga da se ti sporazumi primjenjuju na to područje.** Opći sud ipak nije izveo odgovarajuće posljedice iz statusa koji Zapadna Sahara ima u skladu s međunarodnim pravom.

Nadalje, iz međunarodne prakse proizlazi da, **kada se ugovor primjenjuje ne samo na područje države već i izvan tog područja, taj ugovor to izrijekom predviđa**, bilo da se radi o području u nadležnosti te države ili području za čije je međunarodne odnose navedena država odgovorna. Stoga se i to pravilo također protivi tomu da se sporazumi o pridruživanju i liberalizaciji primjenjuju na Zapadnu Saharu.

Konačno, nakon što je podsjetio na **načelo relativnog učinka sporazuma u skladu s kojim ugovor ne stvara ni obveze ni prava za treću državu bez njezina pristanka**, Sud je izložio da, uzimajući u obzir savjetodavno mišljenje o Zapadnoj Sahari koje je međunarodni sud dao 1975. na traženje Opće skupštine UN-a⁵, **narod Zapadne Sahare treba promatrati kao „trećeg”** na kojeg može utjecati provođenje sporazuma o liberalizaciji. Međutim, u ovom slučaju **ne čini se da je taj narod pristao na to da se sporazum primjenjuje na Zapadnu Saharu.**

Što se tiče činjenice da su se neke odredbe sporazuma o pridruživanju i liberalizaciji primjenjivale *de facto* u određenim slučajevima na proizvode iz Zapadne Sahare, Sud je zaključio da **nije utvrđeno da je takva praksa posljedica sporazuma među strankama s ciljem izmjene tumačenja teritorijalnog područja primjene tih sporazuma.** Osim toga, navodna želja Unije u tom smislu značila je priznanje da je ona namjeravala te sporazume izvršavati na način nespojiv s načelima samoodređenja i relativnog učinka ugovora kao i pravila o dobroj vjeri koje proizlazi iz međunarodnog prava.

Zaključivši da se Sporazum o liberalizaciji ne primjenjuje na područje Zapadne Sahare, Sud je ukinuo presudu Općeg suda, koji je došao do suprotnog zaključka, i odlučio sam odlučiti o tužbi koju je podnio Front Polisario. U tom pogledu utvrdio je da, s obzirom na to da se Sporazum o liberalizaciji ne primjenjuje na Zapadnu Saharu, odluka kojom je Vijeće zaključilo taj sporazum ne odnosi se na Front Polisario. **Sud je stoga odbacio tužbu Fronta Polisario zbog nepostojanja aktivne procesne legitimacije.**

NAPOMENA: Protiv odluke Općeg suda Sudu se može podnijeti žalba ograničena na pravna pitanja. Žalba u načelu nema suspenzivan učinak. Ako je dopuštena i osnovana, Sud ukida odluku Općeg suda. Ako je u predmetu moguće presuditi, Sud ga može i sam riješiti. U suprotnom, predmet se vraća Općem sudu, koji je vezan odlukom Suda donesenom povodom žalbe.

Neslužbeni dokument za medije koji ne obvezuje Sud.

[Cjelovit tekst](#) presude objavljuje se na stranici CURIA na dan objave.

Osoba za kontakt: Iliana Paliova ☎ (+352) 4303 3708

Snimke s objave presude nalaze se na "[Europe by Satellite](#)" ☎ (+32) 2 2964106

⁵ Savjetodavno mišljenje međunarodnog suda o Zapadnoj Sahari (Zbornik Međunarodnog suda 1975., str. 12.)